

Slovo na úvod

Připravili jsme pro vás, dodavatele osiva a sadby, množitele, dovozce a zemědělskou veřejnost nový informační servis – Aktuality Odboru osiv a sadby. Naším cílem je průběžně vás informovat o všem, co souvisí se semenářskou problematikou, s uznáváním osiva a sadby a s kontrolou uvádění osiva a sadby do oběhu. Publikace, které zatím připravujeme, vycházejí v pravidelných intervalech, zpravidla jedenkrát ročně. Vzhledem k tomu, že v průběhu roku probíhají různá jednání jak na národní tak i mezinárodní úrovni, o kterých je nutné informovat, rozhodli jsme se pro vás připravit tuto drobnou publikaci. Chtěli bychom vám touto cestou předat informace z jednání v orgánech EU, OECD, ISTA, UNECE a samozřejmě i další aktuální

zprávy ze semenářské kontroly a aktivit odboru osiv a sadby. Součástí jednotlivých vydání budou i odpovědi na vaše nejčastější dotazy.

Aktuality jsou připraveny ve formě tiskové publikace, ale budeme je zveřejňovat i na webových stránkách ústavu www.ukzuz.cz. Budete-li mít jakýkoliv námět či při-

pomínku k této publikaci, napište nám a inspirujte nás pro další vydání.

Věříme, že podávání úplných a kvalitních informací může přispět nejen ke zlepšení celkové spolupráce ale také předejde některým zbytečným chybám a nepochopením.

Ing. Barbora Dobiášová
ředitelka odboru osiv a sadby

Novela zákona č. 219/2003 Sb.

V letošním roce se připravují dvě novely zákona č. 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby. První z připravovaných novel bude zahrnovat pouze nejnutnější úpravy v souvislosti s implementací směrnic Komise 2006/124/ES, 2006/127/ES. Největší změna se dotkne

Přílohy č. 1 zákona, Seznamu druhů, další drobnější změny se projeví v paragrafových částech, a to v odrůdovém řádu.

Druhá novela zákona č. 219/2003 Sb. se připravuje a v září by měla být předložena vládě. Tato novela bude opět zapracovávat nové evropské před-

pisy či jejich novely. Rovněž do ní budou zahrnuty drobné úpravy týkající se oběhu osiva a sadby.

Současně bude novelizována i vyhláška č. 384/2006 Sb.

oos

Uvnitř tohoto vydání:

130 let semenářské kontroly	2
Využití výjimky na klíčivost osiva vybraných druhů	2
37. zasedání Specializované sekce pro standardizaci sadby brambor UNECE	3
Pracovní skupina Rady ES pro zemědělské otázky (osivo a sadba)	3
Odpovědi na vaše dotazy	4

Nejdůležitější body:

- *V květnu oslaví semenářská kontrola 130. výročí.*
- *Využití výjimky na využití možnosti uvést do oběhu osivo s nižší klíčivostí u vybraných druhů se zatím pohybuje okolo 13 %.*

130 let semenářské kontroly

„Účelem semenářské kontroly je: chránit zemědělce a lesní hospodáře při nákupu před neklíčivým a podvodně poškozeným osivem a pak při použití vlastnoručně vyrobeného osiva před neúspěchem.“

Úvodní motto, které je citací § 1 Statutu Ústavu pro zkoumání semen při zemské zemědělské radě v Praze, provází semenářskou kontrolu již 130 let. Ústav byl založen jako první na českém území a jako osmý v Evropě a základem činnosti bylo vzorkování a laboratorní zkoušení osiva. V průběhu let se vyvíjela jak semenářská legislativa, tak i metody zkoušení osiva. V oblasti zkoušení osiva vznikla velmi brzy potřeba využívat jednotné metody a tak v roce 1924 byla založena Mezinárod-

Eugen Vítek

ní asociace pro zkoušení semen (ISTA). U jejího zrodu stál Eugen Vítek, který v té době vedl semenářskou kontrolu.

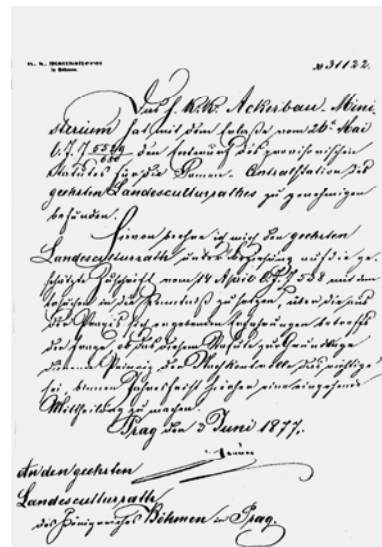
Semenářská kontrola postupně získala své nepostradatelné místo v procesu zemědělské výroby, i přes poměrně bohaté historické události upevnila své postavení. Obdobně pokračoval historický vývoj i v ostatních evropských zemích. Československá a později již jen česká semenářská kontrola udržovala kontakty se zahraničními ústavy, zejména pak po roce 1989. V době jednání o přistoupení ČR k Evropské unii se kontakty ještě více pro-

Mudr. Otokar Nickerte
pověřen vedením
Ústavu pro zkoumání semen

hloubily a získáváme tak cenné zkušenosti i z jiných obdobných úřadů.

Ing. Barbora Dobiášová

Využití výjimky na klíčivost osiva vybraných druhů

stav k 26.3.2007

Druh	odrůda	povoleno	čerpáno	Druh	odrůda	povoleno	čerpáno
Ječmen jarní	TOLAR	900 t	203 t	Hořčice bílá	VERONIKA	247 t	52 t
	BOJOS	900 t	42 t		SEVERKA	125 t	10 t
	DIPLOM	1000 t	147 t		ZLATA	214 t	15,3 t
	SEBASTIAN	750 t	252 t	V tabulce jsou uvedeny pouze údaje o čerpání povoleného množství osiva u jednotlivých odrůd. Je však třeba doplnit informaci o odrůdách, u kterých zatím nevznikla potřeba využít povolené výjimky. Jsou to Ječmen jarní: Beatrix, Bolina, Faustinas, Orthega, Radegast Pšenice jarní: SW Kronjet, Swedjet, Triso, Vánek, Munk, Zuzana, Granny, Leguan, Sirael Oves: Izak, Avenuda, Ardo, Neklan, Auron, Azur Hrách: Bohatýr, Gotik Mák: Opál Jetel luční: Tempus Hořčice bílá: Polarka Svazanka: Amerigo, Větrovská			
	CALGARY	100 t	90 t				
	HERIS	300 t	24 t				
	JERSEY	1030 t	207 t				
	MALZ	1100 t	62 t				
Pšenice jarní	VINJETT	500 t	141 t				
	ARANKA	500 t	57 t				
Oves	SAUL	300 t	8 t				
	ATEGO	450 t	92 t				
	VOK	295 t	60 t				
Hrách	CONCORDE	10 t	8,2 t				
	TERNO	510 t	179 t				
	ZEKON	560	51 t				
Mák	MARATON	15 t	3,3 t				
Jetel luční	START	75 t	39 t				

Z celkového množství osiva 13 551 t, které bylo České republice povoleno uvést do oběhu s nižší klíčivostí, bylo k 26.3.2007 využito 1742,8 t, tj. 12,86 %.

Ing. Barbora Dobiášová

37. zasedání Specializované sekce pro standardizaci sadby brambor Pracovní skupiny pro zemědělské kvalitativní standardy UNECE

Místo konání: Švýcarsko, Ženeva

Datum konání: 19. až 21.3. 2007

Co je UNECE

Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů (United Nations Economic Commission for Europe - UNECE) je jednou z pěti regionálních komisí OSN. Její Pracovní skupina pro zemědělské kvalitativní standardy již více než padesát let vytváří standardy jakosti různých zemědělských produktů (čerstvé ovoce a zelenina, sušené produkty, vejce, maso, řezané květiny, sadba brambor a další) s cílem usnadnit poptivý mezinárodní obchod, zlepšit ziskovost producentů, podpořit výrobu vysoce kvalitní produkce a v neposlední řadě chránit zájmy spotřebitelů. Standard pro sadbu brambor vznikl v roce 1963, od té doby je pravidelně modernizován a v současné době obsahuje následující prvky kvality sadby brambor: pravost a čistota odrůdy, původ sadby a jeho výsledovatelnost, choroby a škůdci, vnější kvalita, velikostní třídění a označování.

Obsah jednání

Nejdůležitější projednávané body:

Revize Standardu:

- Specializovaná sekce se usnesla začlenit do Standardu fotografie hlíz napadených odhadem na 33,3 % povrchu obecnou strupovitostí a na 10 % prašnou strupovitostí, aby bylo možno tyto vady posuzovat

jednotně.

- Do části Standardu, která se zabývá vzorkováním, bude vloženo, že vzorky pro ověření vlastností sadby mají být odebrány v minimálním množství 20 kg na každých 10 000 kg partie. Přesná intenzita vzorkování ve Standardu dosud chyběla.

Povrchové nekrózy virového původu

Současné výzkumy ukazují, že se po celém světě rozšiřují další kmeny viru Y, které způsobují zmíněné nekrózy, jejich původcem tudíž není pouze jeden typ viru Y. Zároveň se vyskytují i kmeny, které nekrózy nezpůsobují. Zatím ještě nejsou vyvinuty metody na zjišťování kmenů viru Y způsobujících nekrózy na hlízách, ale zavedení těchto metod se dá očekávat v blízké budoucnosti. Nejspolehlivější cestou, jak se vyhnout přítomnosti těchto virů v sadbě brambor, je vyšlechtit odolné odrůdy.

Pravidla pro urovnávání sporů

Specializovaná sekce se zabývala myšlenkou, zda vložit do Standardu nepovinná pravidla pro řešení případných sporů při obchodování. Francie připraví návrh, co by taková pravidla měla obsahovat.

- Katalogy odrůd

UNECE zpřístupní za pomoci

všech participujících zemí katalogy odrůd (jejich odkaz na www stránkách) a názvy certifikačních úřadů

Choroby a vady hlíz

Během letošního roku bude sjednocen přehled nejdůležitějších vad a chorob vyskytujících se na sadbě brambor a doplněn o obrázky jak na hlízách tak i na rostlinách.

Plán na další jednání

Velikost partie posklizňové zkoušky, kontrola pod úředním dohledem, systém akreditace, *Erwinie*

Ing. Nevena Turčičová
Ing. Jitka Chadová

Ženeva, sídlo OSN

Pracovní skupina Rady ES pro zemědělské otázky (osivo a sadba)

V průběhu loňského roku se zástupci odboru zúčastnili čtyř zasedání této pracovní skupiny:

1. 21.2.2006

Příprava pro jednání Specializované sekce pro standardizaci sadby brambor v rámci Evropské hospodářské komise při OSN (UNECE). Hlavní body jednání:

- Označení UNECE Standard na návěškách sadby brambor
- Návrh na změnu pravidel UNECE

- Arbitrážní pravidla

2. 17.3.2006

Projednávání postupu při procesu zjednodušování evropské legislativy.

3. 19.7.2006

Příprava na Výroční zasedání OECD schémat pro odrůdovou certifikaci osiva v rámci mezinárodního obchodu

4. 24.10.2006

Projednávání postupu při procesu zjednodušování evropské legislativy. Diskuse nad dokumentem, ve kterém byly shromážděny veškeré návrhy členských států. ČR se rovněž připojila.

Ing.
Monika
Rubešová

Odpovědi na vaše dotazy:

Mohou se připravovat směsi na přání?

Dříve používaný termín „směs na přání“ již současná legislativa nezná. Vyrobit směs podle receptury odběratele je možné, ale je nutné ji podle jejího složení zařadit buď jako směs pro zemědělské použití nebo jako směs k využití mimo zemědělství. Obchodní název směsi může být libovolný.

Mohou se do směsi pro zemědělské použití míchat odrůdy trav, které nejsou v seznamu odrůd ČR označené k využití jako pícnina ale ve Společném katalogu EU ano?

Ano mohou. Z označení vhodnosti odrůdy k pícnímu využití je zřejmé, že byly provedeny zkoušky užitné hodnoty.

Může se osivo vyrobené v ČR a označené šedými náveskami jako osivo s neukončenou certifikací uvádět do oběhu na našem území?

Ne nemůže. Pro osivo s neukončenou certifikací platí, že množitelský porost je uznán v jedné zemi a osivo z něj sklizené certifikováno v zemi jiné. Každé osivo s neukončenou certifikací musí provázet doklad o původu (v ČR „Prohlášení o osivu s neukončenou certifikací“). Pro uznávání osiva s neukončenou certifikací, které pochází z jiného členského státu nebo ze třetích zemí s ekvivalencí, platí pravidla uvedená v § 4 zákona č. 219/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

K jakému účelu slouží osivo uvedené do oběhu s oranžovými náveskami s označením „úředně nezapsaná odrůda“?

Osivo takto označené může být uvedeno do oběhu v množství omezeném zákonem č. 219/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a to na základě povolení, které je platné jeden rok. Pro zemědělské druhy vydává povolení vždy úřad, který eviduje žádost o registraci odrůdy.

Toto osivo je určeno výhradně pro „poloprovozní pokusy“, aby si pěstitelé ověřili odrůdové vlastnosti v dané lokalitě, popřípadě další užitkové vlastnosti. Toto osivo NENÍ určeno k výrobě osiva před uvedením nové odrůdy do oběhu, tedy k předstihovému množení.

Jak se používají tolerance a k jakému účelu slouží?

Tolerance jsou určeny pro porovnání dvou nebo více výsledků zkoušek, nebo jednotlivých opakování v rámci jedné zkoušky k vyjádření míry přesnosti. Vzhledem k tomu, že zkoušení osiva je práce s biologickým materiálem, nelze předpokládat, že všechny výsledky budou stejné. Proto byly stanoveny tabulky tolerancí, které se využívají při zkoušení osiva v uznávacím řízení, při následné kontrole pověřených osob i zkoušek v rámci kontroly oběhu osiva. Obdobně se tolerance použijí i v případě kontroly dovezených osiv nebo osiv pocházejících ze zemí EU. Jsou však i případy, kdy se setkáváme s informacemi, že v rámci mezinárodního obchodu

nebyl na tolerance brán zřetel.

Je možné vyrábět osivo odrůdy, která ještě není registrovaná?

Je-li odrůda přihlášená k registraci v ČR, je možné vyrobit osivo v tzv. „předstihovém množení“. Platí však, že musí existovat předběžný popis odrůdy, zpracovaný ÚKZÚZ, NOÚ a osivo nesmí být uvedeno do oběhu před vlastní registrací odrůdy.

U odrůd přihlášených k registraci v některém členském státě ES je možné předstihově množit za předpokladu, že bude doloženo potvrzení úřední autority o tom, že odrůda je v registračních zkouškách a předběžný popis odrůdy rovněž sestavený příslušnou úřední autoritou. Osivo nesmí být uvedeno do oběhu před zápisem do Společného katalogu odrůd ES.

Je možné míchat do směsi pro zemědělské použití odrůdy trav k pícnímu využití druhů neuvedených v druhovém seznamu?

Do směsi pro zemědělské použití se smí míchat výhradně druhy uvedené v Příloze č. 1 k zákonu 219/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Fakt, že tyto odrůdy splňují podmínku pícního využití, nemá v tomto případě žádný význam.

005

ÚKZÚZ ODBOR OSIV A SADBY

Za Opravnou 4
Praha 5—Motel
150 06

Telefon: (042) 257 211 749
Fax: (042) 257 211 748
E-mail: odbor.os@ukzuz.cz
www.ukzuz.cz

Organizační schéma Odboru osiv a sadby

